

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **P.S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 58 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 1 lipca 2026 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 6 lutego 2026 r., sygn. akt IX Ka 328/25

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 20 lutego 2025 r., sygn. akt II K 487/23

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. wniosek obrońcy oskarżonego o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu skargowym – jako przedwczesny – pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 20 lutego 2025 r., sygn. akt II K 487/23 uniewinnił P.S. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 58 ust. 2

ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, który podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Po rozpoznaniu tego środka odwoławczego, Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 6 lutego 2026 r., sygn. akt IX Ka 328/25 uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając *„naruszenie art. 437§ 2 zdanie drugie kpk, poprzez błędne przyjęcie, że w sprawie zachodzi konieczność skazania oskarżonego uniewinnionego przez Sąd I Instancji, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwalał na przyjęcie, że doszło do przestępstwa, ani że dopuścił się go oskarżony, przy jednoczesnym zaniechaniu przeprowadzenia jakichkolwiek dowodów, które pozwoliłyby na usunięcie ewentualnych wątpliwości co do zaistnienia czynu”*. W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu skargowym.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest zasadna, znajdując wręcz na granicy dopuszczalności, co implikowało jej oddalenie na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

Na wstępie godzi się przypomnieć, że zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. podstawą do wniesienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego o charakterze kasatoryjnym jest wyłącznie naruszenie przepisu art. 437 k.p.k. albo wystąpienie uchybień enumeratywnie wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Tak więc rozpoznanie skargi ogranicza się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, względnie czy jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Natomiast

niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. badał merytorycznie prawidłowość przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień podniesionych w apelacji, jak również zasadność uchybień stwierdzonych przez sąd drugiej instancji (zob. postanowienie SN z dnia 25 sierpnia 2023 r., II KS 28/23 i przywołane tam judykaty).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że skarżący traktuje przedmiotową instytucję jako *sui generis* „superapelację”, oczekując weryfikacji trafności decyzji podjętej przez organ *ad quem*. Kwestionuje bowiem zarówno dokonaną na etapie postępowania drugoinstancyjnego ocenę dowodów, w tym zwłaszcza zeznań świadków K.B. i M.G. oraz wyjaśnień samego oskarżonego, jak i poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne. Jak wskazano wyżej, tego rodzaju argumentacja nie mogła doprowadzić do oczekiwanego rezultatu. Celem instytucji przewidzianej w rozdziale 55a k.p.k. nie jest bowiem „dublowanie” przeprowadzonej już kontroli instancyjnej, a wyeliminowanie bezpodstawnego wydawania przez sądy odwoławcze wyroków kasatoryjnych w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie *in meriti* mogło zapaść w drugiej instancji.

Podstawą wydania przez Sąd Okręgowy w Toruniu wyroku kasatoryjnego w przedmiotowej sprawie był art. 454 § 1 k.p.k. określający regułę *ne peius* (vide punkt 5.3.1.4.1. formularza UK2). Przepis ten stanowi, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Zważywszy na wskazaną okoliczność obrońca oskarżonego mógł wnieść skargę bądź to z powodu ewentualnego naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. w związku z brakiem zaistnienia przeszkody określonej w art. 454 § 1 k.p.k., bądź z powodu uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Tego rodzaju argumentacji próżno szukać w uzasadnieniu skargi, co – w powiązaniu ze wskazaną próbą wykorzystania tejże instytucji do poddania orzeczenia drugoinstancyjnego merytorycznej ocenie – przesądziło o jej niezasadności. Tym bardziej, że sąd odwoławczy w sposób wyraźny wskazał, że zgromadzony materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego. Uznał zatem, że skazanie oskarżonego P.S. przy ponownym rozpoznaniu sprawy jest realne, a nie jedynie hipotetyczne. Tak więc trafnym jest wniosek, iż w układzie procesowym jaki wystąpił w przedmiotowej

sprawie, Sąd Okręgowy w Toruniu nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż kasatoryjne, bowiem na przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k., na który to przepis wprost powołał się sąd odwoławczy w swoim wyroku. Tym samym nie dopuścił się naruszenia art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.

Odnosząc się natomiast do wniosku obrońcy z urzędu o zasądzenie kosztów pomocy prawnej stwierdzić należy, że nie zasługiwał on na uwzględnienie z uwagi na swą przedwczesność. Adw. J.I. została wyznaczona obrońcą oskarżonego z urzędu nie do postępowania skargowego, lecz do całego postępowania karnego (k. 63). Zatem rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów pomocy prawnej udzielonej w toku tego postępowania powinno zapaść dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 626 § 1 k.p.k.). Charakteru takiego nie ma natomiast orzeczenie zapadłe w następstwie rozpoznania skargi na wyrok sądu odwoławczego, które przesądza jedynie na jakim etapie to postępowanie karne będzie się dalej toczyło (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 6 listopada 2025 r., I KS 28/25 i przywołane tam orzecznictwo oraz poglądy doktryny).

Z tych względów, wobec niestwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[wb]

[r.g.]